

บทวิจัย

ความต้องการด้านจิตวิญญาณต่อการป้องกันการมีเพศสัมพันธ์ก่อนสมรสในวัยรุ่นไทย*

SPIRITUAL NEEDS RELATED TO PREVENTION OF PRE-MARITAL SEX AMONG THAI ADOLESCENTS

ศศิธร รุจนเวช**

กรรณิการ์ ฉัตรดอกไม้ไพร*** อุษา ตันทองษ์***

บทคัดย่อ

การมีเพศสัมพันธ์ก่อนสมรสของวัยรุ่นเป็นปัญหาสาธารณสุขที่สำคัญของประเทศไทย จากการที่วัยรุ่นมีเพศสัมพันธ์ก่อนสมรสเร็วขึ้นทำให้วัยรุ่นมีความเสี่ยงต่อปัญหาทางเพศ การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา เพื่อศึกษาาระดับภาวะของจิตวิญญาณ และความต้องการด้านจิตวิญญาณของวัยรุ่นไทยต่อการป้องกันการมีเพศสัมพันธ์ก่อนสมรส ผู้ให้ข้อมูลเป็นนักเรียนที่นับถือศาสนาพุทธและกำลังศึกษาในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาในอำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม จำนวน 60 คน เก็บข้อมูลด้วยการใช้แบบสอบถามและการสนทนากลุ่ม เครื่องมือที่ใช้ประกอบด้วย แนวสัมภาษณ์การสนทนากลุ่มและแบบวัดภาวะจิตวิญญาณไทย การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือโดยผู้ทรงคุณวุฒิมีค่าความตรงของเนื้อหา ระหว่าง 0.67-1.00 ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.76 วิเคราะห์ข้อมูลปริมาณด้วยสถิติเชิงพรรณนาและวิเคราะห์ข้อมูลคุณภาพด้วยการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่มีภาวะจิตวิญญาณระดับปานกลาง (ร้อยละ 88.30) มีความเชื่อทางด้านศาสนาเกี่ยวกับกฎแห่งกรรม (ร้อยละ 58.30) และมีการปฏิบัติทางด้านจิตวิญญาณโดยการสวดมนต์หรือทำสมาธิเมื่อมีเหตุการณ์ในชีวิตที่ทำให้เกิดความเครียด (ร้อยละ 31.70) มีความต้องการด้านจิตวิญญาณในการมีเป้าหมายในการดำเนินชีวิต ทั้งนี้ครอบครัวมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาจิตวิญญาณ ปลูกฝังความเชื่อและการปฏิบัติตามหลักศาสนาพุทธ การรักษาศีลห้า การมีพิธี โอตต์ปะ ทำให้ละอายต่อบาป ความเชื่อและปฏิบัติตามหลักทางศาสนาได้แก่ การทำบุญ/ใส่บาตร การสวดมนต์ การฝึกสมาธิ ช่วยทำให้ มีสติ และปัญญาในการพิจารณาละเว้นพฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์ก่อนสมรสได้ ผู้ให้ข้อมูลต้องการให้โรงเรียนจัดค่ายธรรมะกิจกรรมโดยให้ครอบครัวเข้ามามีส่วนร่วม ต้องการการมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่นนอกจากนั้นการได้รับความรักและกำลังใจจากครอบครัวและเพื่อน ช่วยส่งเสริมความสามารถในการเผชิญปัญหาและนำไปสู่เป้าหมายในชีวิตได้

ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะว่า พยาบาลเวชปฏิบัติชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีส่วนร่วมกับครอบครัว โรงเรียนและชุมชนในการดูแลวัยรุ่น เพื่อส่งเสริมการตอบสนองความต้องการด้านจิตวิญญาณของวัยรุ่นอันจะส่งผลดีต่อการดำเนินชีวิตอย่างมีเป้าหมายและมีพฤติกรรมทางเพศที่เหมาะสม

คำสำคัญ: ความต้องการด้านจิตวิญญาณ / การมีเพศสัมพันธ์ก่อนสมรส / วัยรุ่นไทย

ผู้รับผิดชอบหลัก: อาจารย์ศศิธร รุจนเวช

* งานวิจัยนี้ได้รับทุนจากมูลนิธิหม่อมเจ้าหญิงมัณฑลารพ กมลาศน์ของสมาคมพยาบาลแห่งประเทศไทย

** อาจารย์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยคริสเตียน

*** อาจารย์ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยคริสเตียน

ABSTRACT

Early sexual behavior is an important public health concern because of related risky sexual behaviors. The purpose of this descriptive research was to study the spiritual level and spiritual needs of Thai adolescents to prevention of pre-marital sex among Thai adolescents. The respondents consisted of 60 students who were Buddhists, and were studying at a secondary school at Sampran District, Nakhon Pathom Province. The instrument consisted focus groups interview guideline, and Thai spirituality measurement. The instrument was validated by experts with an IOC from 0.67-1.00, and the reliability was 0.76. The descriptive statistics and content analysis were used for data analysis.

The results revealed that most of key informants had a moderate spiritual level (88.30%) which included belief in karma (58.30%), and religious prayer or meditation when confronted with life stressful situation (31.7%). Adolescents needed the spiritual needs for finding meaning and purpose of life. The family plays an important role in developing adolescents' spirituality by teaching the Buddha's principles and religious practice included five precepts, and refrain from doing sin. The religious belief and practice included Tamboon/Saibat, religious prayer, and meditation practice were useful for consciousness, and wisdom in abstinence of pre-marital sex. The key informants needed the school to provide the Dhamma camp with family's participation. They also needed interpersonal connection, loving and empowering from family and friends in order to enhance coping abilities and achieve the purpose of their lives.

The researcher suggests that community nurse practitioner, relevant organization should collaborate with families, school, and community in promoting spiritual needs to adolescents. Therefore, the adolescents who attain the spiritual needs will achieve their life goal and gain appropriate sexual behaviors.

Keywords: Spiritual needs/ Pre-marital sex/ Thai adolescents

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การมีเพศสัมพันธ์ก่อนสมรสในวัยรุ่นเป็นปัญหาสาธารณสุขที่สำคัญของโลกและมีแนวโน้มอายุเฉลี่ยของการมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกของวัยรุ่นลดลงจาก 15-16 ปี เป็น 12-15 ปี (WHO, 2015) จากการที่วัยรุ่นเริ่มมีเพศสัมพันธ์ก่อนสมรสทำให้เป็นสาเหตุของการมีพฤติกรรมเสี่ยงอื่นๆตามมา เช่น การใช้สารเสพติด การดื่มสุรา การตั้งครรถไม่พึงประสงค์ โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ การติดเชื้อเอชไอวี และเอดส์ (สัจจา ทาโต, 2550; Hurlok, & Elizabeth, 2009; Sneed, 2009)

จากปัญหาการตั้งครรถไม่พึงประสงค์ในวัยรุ่นที่สูงขึ้นเป็นผลให้อัตราการเกิดมีชีพของทารกที่เกิดจากมารดาอายุไม่เกิน 19 ปี มีอัตราสูงกว่าช่วงอายุอื่น อัตราการคลอดในวัยรุ่นอายุ 15-19 ปี เฉลี่ยทั่วโลก 65 รายต่อสตรีวัยรุ่น 1,000 คน สูงสุดในแถบทวีปแอฟริกาใต้ เอเชียใต้ ละตินอเมริกา เมื่อเปรียบเทียบอัตราการคลอดบุตรของวัยรุ่นในกลุ่มประเทศอาเซียน พบว่าวัยรุ่นไทยมีอัตราการคลอดบุตร 47 คนต่อวัยรุ่นที่มีอายุ 15-19 ปี 1,000 คน เป็นลำดับที่ 5 ของกลุ่มประเทศอาเซียนรองจาก

วัยรุ่นสาวที่มีอัตราการคลอดบุตร 110 คนต่อวัยรุ่นที่มีอายุ 15-19 ปี 1,000 คน (สำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาลำดับและความมั่นคงของมนุษย์, 2556) จากข้อมูลการตั้งครภ์ในวัยรุ่นระดับประเทศ ในปี 2558 พบว่าการตั้งครภ์และคลอดบุตรในวัยรุ่นอายุ 10-19 ปี อัตราการคลอดบุตร 47.9 คนต่อวัยรุ่นที่มีอายุ 15-19 ปี 1,000 คน (สำนักอนามัยเจริญพันธ์, 2558) ซึ่งเกินเกณฑ์มาตรฐานขององค์การอนามัยโลกที่กำหนดการตั้งครภ์ในวัยรุ่นไว้ไม่เกินร้อยละ 10 ต่อประชากรหญิงทั้งหมดที่อายุ 10-19 ปี (บุญฤทธิ์ สุจริตน์ , 2557) วัยรุ่นที่ตั้งครภ์โดยขาดความพร้อม มักแสวงหาทางออกโดยการทำแท้ง ส่วนใหญ่เป็นการทำแท้งที่ไม่ปลอดภัยและผิดกฎหมาย ก่อให้เกิดภาวะแทรกซ้อนและค่าใช้จ่ายในการรักษาที่เพิ่มขึ้น (เบญจวรรณ เอี่ยมบุ, 2554) นอกจากนี้การตั้งครภ์ในวัยรุ่นยังก่อให้เกิดปัญหาทางด้านเศรษฐกิจ ครอบครัวและสังคมอีกด้วยคือ ขาดอนาคตเพราะต้องหยุดพักการเรียน ทำให้ขาดโอกาสในการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น ทำให้ไม่สามารถประกอบอาชีพที่มีรายได้สูง ขาดประสบการณ์ในการเลี้ยงดูบุตร การมีวุฒิภาวะทางอารมณ์ที่ไม่มั่นคงทำให้เกิดปัญหาการหย่าร้างสูง ไม่สามารถเลี้ยงดูบุตรด้วยตนเองและมักให้มารดาเป็นผู้เลี้ยงดูบุตรแทน ย่อมส่งผลให้เด็กขาดความอบอุ่นและขาดคุณภาพชีวิตที่ดี (สุนิตย์ สว่างศรีวงศ์, 2549)

จากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องพบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์และส่งผลต่อการชะลอวัยรุ่นไม่ให้มีเพศสัมพันธ์ก่อนสมรส ได้แก่ การกำกับติดตามดูแลของครอบครัว (Roojanavech, 2012; Ahmadi et al, 2013; Dessie, Berhane, & Worku, 2014) ความเชื่อทางศาสนาและการปฏิบัติด้านจิตวิญญาณ (Roojanavech, 2012; Rew & Wong, 2006; Doswell, Kouyate, & Taylor, 2003, McCree, Wingood, DiClemente, Davies, & Harrington,

2003; Thoresen & Harrison, 2002) โดยความเชื่อทางศาสนาและการปฏิบัติด้านจิตวิญญาณ เป็นพื้นฐานที่สำคัญในการส่งเสริมสุขภาพทางจิตวิญญาณซึ่งเป็นมิติที่มีความสำคัญกับการมีสุขภาพดีของมนุษย์ (Spurr, Berry, & Walker, 2013; Hodge, & Horvath, 2011) หากวัยรุ่นได้รับการตอบสนองความต้องการในด้านจิตวิญญาณจะทำให้เข้าใจความหมายของชีวิต และการดำเนินชีวิตอย่างมีเป้าหมาย สามารถคิดอย่างมีวิจารณ์ญาณเชิงจริยธรรมเห็นผลกระทบด้านลบที่เกิดขึ้นจากพฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์ก่อนสมรส เช่น การตั้งครภ์ไม่พึงประสงค์ ไม่กตัญญูต่อผู้มีพระคุณ ทำให้บิดา มารดาเสียใจ ตนเองหมดอนาคต ซึ่งจะทำให้วัยรุ่นมีความละอายและเกรงกลัวต่อบาปที่เกิดขึ้นจากการมีพฤติกรรมไม่เหมาะสม ทำให้วัยรุ่นมีสติ และสามารถยับยั้งตนเองได้ (Supametapom, Stern, Rodcumdee, & Chaiyawat, 2010)

การศึกษาวิจัยที่ผ่านมาเกี่ยวกับความต้องการด้านจิตวิญญาณมักเป็นการศึกษาในผู้ป่วย ซึ่งพบว่าความต้องการด้านจิตวิญญาณทำให้บุคคลนั้นมีที่ยึดเหนี่ยวจิตใจ มีพลังความสามารถในการอดทนต่อความไม่สุขสบายจากอาการเจ็บป่วย มีความหวัง มีกำลังใจที่จะมีชีวิตอยู่ สามารถเผชิญกับภาวะวิกฤติจากการเจ็บป่วย และมีความผาสุกทางจิตวิญญาณ แม้ว่าจะมีอาการเจ็บป่วยก็ตาม (กุลธิดา เกตุแก้ว และคณะ, 2557; วนิดา น้อยมนตรี, 2547; สิดารัตน์ สมศรีสมาน, 2550; บุษพา ขอบใช้, 2536) จิตวิญญาณที่เข้มแข็งส่งเสริมคุณภาพชีวิตที่ดี เช่น การมีระบบภูมิคุ้มกันที่ดีขึ้นในผู้ป่วยติดเชื้อเอชไอวี (Ampun-siriratana et al, 2005) อาการซึมเศร้าที่น้อยลง และการป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงทางสุขภาพในวัยรุ่น (Kang & Romo, 2011; Chamrathirong et al, 2010) อย่างไรก็ตามงานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับความต้องการด้านจิตวิญญาณในบริบทของวัยรุ่นไทยยังมี

อยู่น้อยโดยเฉพาะประเด็นของการป้องกันการมีเพศสัมพันธ์ก่อนสมรส ผลที่ได้จากการวิจัยจะเป็นข้อมูลพื้นฐานที่จำเป็นให้หน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการวางแผนสร้างเสริมการดูแลสุขภาพวัยรุ่นในการป้องกันการมีเพศสัมพันธ์ก่อนสมรส

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. ศึกษาระดับจิตวิญญาณของวัยรุ่น
2. ศึกษาความต้องการด้านจิตวิญญาณของวัยรุ่นต่อการป้องกันการมีเพศสัมพันธ์ก่อนสมรส

กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้กรอบแนวคิดทฤษฎีทางจิตวิญญาณ (Spiritual development theory) ของฟาวเลอร์ (Fowler, 1981) ที่ได้อธิบายแนวคิดพัฒนาการความศรัทธา (Faith development) ว่าความศรัทธาเป็นวิธีการมองชีวิตในภาพที่เป็นองค์รวม โดยภาพในที่นี้เป็นตัวแทนภายใน และความรู้สึของแต่ละคนต่อเหตุการณ์ที่สำคัญในชีวิต ฟาวเลอร์ ได้ศึกษาพัฒนาการความศรัทธาบนพื้นฐานของเพียเจท์ อิริคสัน และโคลเบอร์ก ซึ่งมีความสัมพันธ์กับพัฒนาการทางสติปัญญา และจิตสังคมในวัยเด็ก การกำหนดพฤติกรรมความศรัทธา พัฒนาจากความไว้วางใจ โดยมีการปฏิสัมพันธ์กับบิดา มารดา ซึ่งเป็นผู้ที่ได้ให้ความศรัทธา เด็กจึงเริ่มเลียนแบบบิดามารดา และยอมรับความเชื่อของบิดามารดา พัฒนาการทางจิตวิญญาณมีความสัมพันธ์กับประสบการณ์ และการมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมและบุคคลในสังคม อนึ่งวัยรุ่นเป็นวัยที่มีพัฒนาการความเชื่อ ความศรัทธา และการค้นหาความต้องการด้านจิตวิญญาณของตนเอง การพัฒนาการคิดเชิงเหตุ เชิงผลรวมทั้งการตัดสินใจเชิงจริยธรรม โดยพื้นฐานความเชื่อมาจากศาสนา การปฏิบัติตามหลักคำสอนทางศาสนาของครอบครัว โดยการมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมและบุคคลซึ่งได้รับอิทธิพลจากการความเชื่อและการปฏิบัติทางศาสนาของครอบครัวและเพื่อน หากวัยรุ่น

ได้รับการตอบสนองในด้านจิตวิญญาณจะส่งผลให้วัยรุ่นมีพัฒนาการความเชื่อ ความศรัทธา ที่เหมาะสม เข้าใจในความหมายของชีวิต และการมีเป้าหมายในชีวิต สามารถคิดอย่างมีวิจารณญาณเชิงจริยธรรมซึ่งจะทำให้วัยรุ่นเห็นถึงผลกระทบด้านลบที่เกิดขึ้นจากพฤติกรรมเสี่ยงเหล่านั้นและหลีกเลี่ยงการมีเพศสัมพันธ์รวมทั้งพฤติกรรมเสี่ยงอื่นๆ ได้

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา ประชากร คือนักเรียนที่กำลังศึกษาในระดับมัธยมศึกษาในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาในอำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐมและนับถือศาสนาพุทธ จำนวน 896 คน

ผู้ให้ข้อมูล ทำการสุ่ม เลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) เป็นนักเรียนที่กำลังศึกษาในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา นับถือศาสนาพุทธ และมีหนังสือยินยอมจากผู้ปกครองในการอนุญาตให้เข้าร่วมโครงการ จำนวน 60 คน

เกณฑ์การคัดออก คือนักเรียนที่ไม่มีหนังสือยินยอมจากผู้ปกครองในการเข้าร่วมโครงการวิจัย

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ใช้วิธีสนทนากลุ่ม (Focus group discussion) จำนวน 10 กลุ่ม กลุ่มละ 6 คน รวมทั้งสิ้น 20 ครั้ง รวมทั้งการสังเกตแบบมีส่วนร่วมในระหว่างการสนทนาซึ่งจัดที่ห้องประชุมเล็กในโรงเรียน ก่อนการสนทนากลุ่มสัมภาษณ์ ผู้วิจัยทำการแนะนำตัว ชี้แจงวัตถุประสงค์ ขออนุญาตสัมภาษณ์และจัดบันทึก เพื่อการพิทักษ์สิทธิ์ของผู้ให้ข้อมูล แต่ละรายหรือกลุ่ม จะใช้เวลาสัมภาษณ์ประมาณ 1 ชั่วโมงถึง 1 ชั่วโมง 30 นาที หลังจากนั้นรวบรวมเนื้อหาเพื่อการวิเคราะห์ หากข้อมูลที่ได้ไม่ชัดเจนจะจัดบันทึกไว้ แล้วนำมาติดตามสัมภาษณ์เพิ่มเติม ในวันต่อมา ผู้วิจัยทำการเก็บข้อมูลด้วยตนเองและตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูลก่อนนำมาวิเคราะห์ทางสถิติ

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัย

1. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ เป็นชุดคำถามปลายเปิด (Matrix) เพื่อใช้ในการสนทนากลุ่มซึ่งผู้วิจัยพัฒนาจากการทบทวนวรรณกรรม

2. เครื่องมือสำหรับเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ ประกอบด้วย

2.1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ผลการเรียน บุคคลที่อาศัยอยู่ด้วย

2.2 แบบประเมินระดับจิตวิญญาณ ผู้วิจัยใช้แบบประเมินระดับจิตวิญญาณ ของอภิชาติ จำรัสฤทธิ์รักษ์และคณะ (Chamratrithirong et al, 2010) มีจำนวน 8 ข้อ ประกอบด้วย ความเชื่อด้านจิตวิญญาณจำนวน 4 ข้อ และการปฏิบัติด้านจิตวิญญาณจำนวน 4 ข้อ โดยใช้มาตรวัดระดับจาก 1 ถึง 4 คะแนน 4 = ประจำ คะแนน 3 = บางครั้ง คะแนน 2 = นานๆ ครั้ง และคะแนน 1 = ไม่เคย โดยผ่านการพิจารณาการตรวจ- สอบความตรงเชิงเนื้อหา (Index of item-objective congruence: IOC) จากผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน ค่าความตรงของเนื้อหาระหว่าง 0.67-1.00 ค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Reliability) โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาครอนบาค (Cronbach' alpha coefficient) เท่ากับ 0.76 คะแนนรวมมีค่าต่ำสุดเท่ากับ 8 คะแนนและสูงสุดเท่ากับ 32 คะแนน การแปลผลระดับจิตวิญญาณแบ่งเป็น 3 ระดับ ได้แก่ ร้อยละ 80 ขึ้นไป (26-32 คะแนน) มีระดับจิตวิญญาณในระดับดี ร้อยละ 60 ขึ้นไป (19-25 คะแนน) มีระดับจิตวิญญาณในระดับปานกลาง และน้อยกว่าร้อยละ 60 มีระดับจิตวิญญาณในระดับไม่ดี (12-18 คะแนน)

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลภายหลังได้รับหนังสือรับรองจากคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ของมหาวิทยาลัยคริสเตียน เลขที่ 17/2556 โดยผู้วิจัยติดต่อประสานงานกับผู้อำนวยการโรงเรียนเพื่อขออนุญาตในการเก็บข้อมูลตามวันและเวลาที่กำหนดโดยชี้แจงวัตถุประสงค์ของ

การวิจัย ขั้นตอนการวิจัย ระยะเวลาในการเก็บข้อมูล ขั้นตอนการเก็บข้อมูล ประสานครูผู้รับผิดชอบงานอนามัยเจริญพันธุ์ ครูฝ่ายการปกครองในการเลือกผู้ให้ข้อมูล ผู้วิจัยแนะนำตัว สร้างสัมพันธภาพกับผู้ให้ข้อมูลที่เลือกไว้ ขอความร่วมมือชี้แจงวัตถุประสงค์ของการวิจัยครั้งนี้ให้กลุ่มผู้ให้ข้อมูลทราบ และพิทักษ์สิทธิ์ผู้ให้ข้อมูลโดยขอให้นักเรียนนำจดหมายพร้อมหนังสือยินยอมจากผู้ปกครองในการอนุญาตให้นักเรียนเข้าร่วมโครงการวิจัย การขออนุญาตบันทึกเสียงและจดบันทึกขณะดำเนินการสนทนากลุ่ม หลังจากนั้นรวบรวมเนื้อหาเพื่อการวิเคราะห์ หากข้อมูลที่ได้ไม่ชัดเจนจะจดบันทึกไว้ แล้วนำมาติดตามสัมภาษณ์เพิ่มเติม หากผู้ให้ข้อมูลไม่สะดวกในการตอบ สามารถยุติความร่วมมือโดยไม่ต้องแจ้งเหตุผล และจะไม่มีผลกระทบต่อการศึกษา หากมีข้อสงสัยสามารถขอข้อมูลเพิ่มเติมจากผู้วิจัยได้ ข้อมูลที่ได้จากการวิจัยจะเก็บไว้เป็นความลับและนำมาใช้สำหรับการนำเสนอผลการวิจัยในภาพรวมเท่านั้น

การวิเคราะห์ข้อมูล ข้อมูลเชิงปริมาณ วิเคราะห์ด้วยสถิติพรรณนาด้วย ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงมาตรฐานและค่าพิสัย ส่วนข้อมูลเชิงคุณภาพ ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis)

ผลการวิจัย

ส่วนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ให้ข้อมูล พบว่าส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 55.00) มีอายุระหว่าง 14-15 ปี (ร้อยละ 43.30) อายุเฉลี่ย 14.35 ปี หนึ่งในสอง (ร้อยละ 50.00) คะแนนเฉลี่ยสะสมอยู่ในระดับปานกลางระหว่าง 2.51-3.00 เฉลี่ย 2.69 อาศัยอยู่กับบิดาและมารดา (ร้อยละ 56.67) ส่วนใหญ่มีค่าคะแนนระดับจิตวิญญาณส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง (ร้อยละ 88.30) ระดับไม่ดี (ร้อยละ 8.30) และระดับดี (ร้อยละ 3.40) ตามลำดับ ดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละของข้อมูลส่วนบุคคล (n= 60)

ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
เพศชาย	27	45.00
เพศหญิง	33	55.00
อายุ		
12-13 ปี	18	31.70
14-15 ปี	22	43.30
16-17 ปี	20	25.00
อายุเฉลี่ย = 14.35 S.D. = 1.41 พิสัย = 5.00		
ผลการเรียน		
ดีเยี่ยม (3.51-4.00)	2	3.30
ดี (3.01-3.50)	7	11.70
ปานกลาง (2.51-3.00)	30	50.00
ไม่ดี (2.00-2.50)	21	35.00
เกรดเฉลี่ย = 2.69 S.D. = .38 พิสัย = 1.83		
บุคคลที่พักอาศัย		
บิดาและมารดา	34	56.67
บิดาหรือมารดา	17	28.33
ญาติหรือผู้ปกครอง	9	15.00
ระดับจิตวิญญาณ		
ดี (26-32 คะแนน)	2	3.40
ปานกลาง (19-25 คะแนน)	53	88.30
ไม่ดี (12-18 คะแนน)	5	8.30
คะแนนเฉลี่ย=21.82 S.D. = 2.38 พิสัย = 11.00		

ตารางที่ 2 จำนวนและร้อยละของระดับความเชื่อและการปฏิบัติด้านจิตวิญญาณ

ความเชื่อและการปฏิบัติด้านจิตวิญญาณ	ระดับการปฏิบัติด้านจิตวิญญาณ			
	ประจำ จำนวน (%)	บางครั้ง จำนวน (%)	นานๆ ครั้ง จำนวน (%)	ไม่เคย จำนวน (%)
ความเชื่อด้านจิตวิญญาณ				
- สิ่งศักดิ์สิทธิ์และศาสนามีความสำคัญใน การดำเนินชีวิต	15(25.00)	42(70.00)	3(5.00)	0(0.00)

ตารางที่ 2 จำนวนและร้อยละของระดับความเชื่อและการปฏิบัติด้านจิตวิญญาณ (ต่อ)

ความเชื่อและการปฏิบัติด้านจิตวิญญาณ	ระดับการปฏิบัติด้านจิตวิญญาณ			
	ประจำ จำนวน (%)	บางครั้ง จำนวน (%)	นานๆ ครั้ง จำนวน (%)	ไม่เคย จำนวน (%)
- การสวดมนต์และการทำสมาธิช่วยให้คลายความทุกข์ใจ	1(1.60)	16(26.70)	34(56.70)	9(15.00)
- การกลับมาเกิดใหม่	14(23.30)	31(51.70)	15(25.00)	0(0.00)
- กฎแห่งกรรม	35(58.30)	21(35.00)	4(6.70)	0(0.00)
การปฏิบัติทางด้านจิตวิญญาณ				
- สวดมนต์และทำสมาธิในการดำเนินชีวิตประจำวัน	0(0.00)	20(33.30)	38(63.40)	2(3.30)
- สวดมนต์และทำสมาธิเมื่อมีความเครียด	19(31.70)	18(30.00)	12(20.00)	11(18.30)
- การทำบุญ ใสบาตร	3(5.00)	35(58.30)	22(36.70)	0(0.00)
- การรักษาศีลห้า	0(0.00)	20(33.30)	34(56.70)	6(10.00)

ในด้านความเชื่อด้านจิตวิญญาณวัยรุ่นส่วนใหญ่มีความเชื่อเรื่องกฎแห่งกรรม (ร้อยละ 58.30) รองลงมาคือสิ่งศักดิ์สิทธิ์และศาสนามีความสำคัญในการดำเนินชีวิต (ร้อยละ 25.00) และการกลับมาเกิดใหม่ (ร้อยละ 23.30) ส่วนการปฏิบัติด้านจิตวิญญาณพบว่าหนึ่งในสามมีการสวดมนต์และทำสมาธิเป็นประจำเมื่อมีความเครียดในชีวิต (ร้อยละ 31.70) และทำบุญใส่บาตร (ร้อยละ 5.00) การสวดมนต์และทำสมาธิในการดำเนินชีวิตประจำวันส่วนใหญ่ปฏิบัติ นานๆ ครั้ง (ร้อยละ 63.40) ดังแสดงในตารางที่ 2

ส่วนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

จากการสนทนากลุ่มผู้ให้ข้อมูลวัยรุ่นได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการด้านจิตวิญญาณ ดังนี้ วัยรุ่นมีความต้องการที่จะดำเนินชีวิตอย่างมีเป้าหมาย โดยอธิบายว่าเป้าหมายในการดำเนินชีวิตของตนคือ การมีอาชีพที่มั่นคง สามารถพึ่งพาตนเองได้ ไม่เป็นภาระให้ผู้อื่นและเป็นที่พึ่งให้กับครอบครัวได้ ต้องแสดงความกตัญญูโดยเชื่อฟังคำสั่งสอน และ

ต้องไม่ทำให้ท่านเสียใจ ต้องการดูแลบิดา มารดาให้มีความสุขสบาย ซึ่งสะท้อนได้จากคำพูดดังนี้

อยากจะตั้งใจเรียน อยากจะทำตัวให้ดี พ่อแม่จะได้ภูมิใจบ้าง (KI 5)

วัยรุ่นต้องการการมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลและสิ่งแวดล้อม โดยวัยรุ่นต้องการได้รับความรักและความเข้าใจจากครอบครัวเป็นส่วนสำคัญ ต้องการได้รับการยกย่องและเชื่อถือในความสามารถของวัยรุ่น ไม่ต้องการให้บิดา - มารดาเปรียบเทียบกับผู้อื่น ครอบครัวควรให้กำลังใจ สร้างความมั่นใจในตน และให้อภัยโดยเฉพาะเมื่อมีเหตุการณ์ที่ไม่เป็นตามความคาดหวัง

ถ้าพ่อแม่ไม่ดูแลหนู หนูก็ทำได้ แต่พ่อแม่ชอบดูแล หนูน้อยใจ ก็คือพ่อแม่ต้องไม่ดูแล? เค้าน่าจะเป็นแบบให้กำลังใจเรา(KI 7)

วัยรุ่นต้องการความรัก กำลังใจและความไว้วางใจจากเพื่อนเพราะเชื่อว่าเพื่อนสามารถให้คำปรึกษาได้ทุกเรื่อง เพื่อนมีอิทธิพลมากในการแสดงออกของพฤติกรรม เช่น เพื่อนที่เรียนดีจะทำให้

ตนเองมีความขยันและตั้งใจเรียน เพื่อนที่ชอบทำบุญ ก็จะไปทำบุญด้วยกัน ไม่มีพฤติกรรมเสี่ยงเกี่ยวกับการดื่มเหล้า สูบบุหรี่ ยาเสพติด การเที่ยวกลางคืน หรือการมีเพศสัมพันธ์

การตั้งใจเรียน การคบเพื่อน คบเพื่อนเรียน เราก็จะไปเรียนเหมือนกัน อย่างถ้าเพื่อนเล่นกัน หนูก็จะแยกไปนั่งกับเพื่อนที่เรียน เราก็จะรู้สึกได้ว่า เราตั้งใจเรียนขึ้น ถ้าในคาบเรียนเรานั่งกับพวกนี้เราก็จะเรียน (KI 10)

วัยรุ่นส่วนหนึ่งต้องการให้โรงเรียนมีส่วนในการส่งเสริมสัมพันธ์ภาพที่ดีระหว่างครู นักเรียนและครอบครัวด้วยการจัดกิจกรรมให้ครอบครัวเข้ามามีส่วนร่วม เช่น ค่ายธรรมะ แนะนำการศึกษาโดยมีการเชิญศิษย์เก่าที่ประสบความสำเร็จ

มีคนมาแนะนำเราทุกวัน เราคงน่าจะจำ และมีสติอยู่ตลอดเวลาไม่ทำอะไรที่ผิด ซึ่งตอนนี้ที่โรงเรียนไม่มี ไม่ใช่พูดใดๆ ใส แต่ให้มีบรรยากาศ คำแนะนำที่อบอุ่น มีการสอนแนะนำ รุ่นพี่คอยดูแล รุ่นน้อง (KI 20)

วัยรุ่นมีความเชื่อและศรัทธาในหลักคำสอนของพุทธศาสนาโดยเฉพาะความเชื่อเรื่องกฎแห่งกรรมที่ทุกคนจะต้องได้รับผลของการกระทำนั้นหากกระทำกรรมดีก็จะส่งผลให้ได้รับสิ่งดีๆ ในอนาคต และจะส่งผลต่อการกลับมาเกิดใหม่ในภพภูมิที่ดีหรือไม่ดีทั้งนี้ขึ้นอยู่กับกรรมทำในอดีต

การที่ไม่เชื่อฟังพ่อแม่ แล้วตั้งท้อง เป็นบาปกรรม ไม่กตัญญูต่อพ่อแม่ เพราะทำให้พ่อแม่เสียใจ อับอาย พอคิดแบบนี้ไม่กล้าทำอะไรที่ไม่ดีเลย (KI 25)

วัยรุ่นมีความเชื่อและศรัทธาในพระพุทธศาสนาจึงกระทำกิจกรรมต่างๆ หลายประการตามหลักของพระพุทธศาสนา อาทิ การรักษาศีลห้า การทำบุญใส่บาตร โดยเชื่อว่าการสวดมนต์ช่วยให้จิตใจสงบ ไม่โกรธง่าย การฝึกสมาธิทำให้เกิดปัญญา

มีที่พึ่งทางใจโดยเฉพาะเมื่อมีความเครียดหรือความทุกข์จะทำให้มีสติในการใช้ชีวิตและมีชีวิตอย่างมีความหวัง และเชื่อว่าหากปฏิบัติได้ทั้งศีล สมาธิและปัญญาแล้วจะทำให้มีสติในการคิดไตร่ตรองเหตุและผลของการกระทำ มีจิตสำนึกที่ดี เกรงกลัวต่อบาป สามารถควบคุมตนเอง มีการตัดสินใจที่ดีและการแสดงออกของพฤติกรรมที่เหมาะสม

เพื่อนเคยชวนให้ไปมีเพศสัมพันธ์แต่ปฏิเสธ บอกกลัวท้อง ต้องมีสติ ศาสนาเค้าช่วยได้ ทำอะไรต้องคิดให้ดีกว่าเพราะพอมาแก่ไข่มั่นก็แก้ไขยากกว่า (KI 52)

การอภิปรายผลการวิจัย

จากผลการศึกษาระดับจิตวิญญาณของกลุ่มตัวอย่าง พบว่าส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง เนื่องจากตามทฤษฎีพัฒนาการทางจิตวิญญาณของฟาวเลอร์ (Fowler, 1981) พัฒนาการทางจิตวิญญาณจะสอดคล้องไปกับ พัฒนาการทางสติปัญญา และมีความสัมพันธ์กับประสบการณ์ และการมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่นและสังคมของเด็ก ซึ่งอาจมีผลให้วัยรุ่นยังไม่มี ความมั่นคงทางจิตวิญญาณหรือมีมิติจิตวิญญาณในระดับปานกลาง ดังนั้นการปลูกฝัง ค่านิยม ความเชื่อและการปฏิบัติตามหลักศาสนาของครอบครัวและเพื่อน จะช่วยให้วัยรุ่นมีพัฒนาการทางจิตวิญญาณที่ดี (Chamratrithirong et al, 2010) การวิจัยครั้งนี้มีข้อจำกัดในเรื่องจำนวนของกลุ่มตัวอย่างดังนั้นการประเมินระดับของจิตวิญญาณอาจไม่สามารถนำไปใช้ในวัยรุ่นทั่วไปที่มีบริบททางสังคมและวัฒนธรรมที่แตกต่างกันได้ ความเชื่อทางศาสนา และการปฏิบัติทางด้านจิตวิญญาณ จากการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างใหญ่มีความเชื่อเรื่องกฎแห่งกรรม สิ่งศักดิ์สิทธิ์และศาสนามีความสำคัญในการดำเนินชีวิต และการกลับมาเกิดใหม่ ทั้งนี้เนื่องจากศาสนาพุทธสอนให้เข้าใจในหลักของธรรมชาติ หลักของเหตุ

และผล เกี่ยวกับกฎแห่งกรรม (Law of karma) เพราะกรรมนั้นเกี่ยวข้องกับการกลับมาเกิดใหม่และสถานะที่แต่ละคนจะต้องเผชิญผลจากการกระทำของตนทั้งในปัจจุบันและในอนาคต หากใครมีศีลธรรม คนเหล่านั้นก็จะได้ไปสู่พระนิพพานหรือไปเกิดในสถานะที่ดีกว่าเดิม (Seeger, 2005) ส่วนการปฏิบัติด้านจิตวิญญาณพบว่ามีผลต่อสภาวะจิตและสมาธิทำบุญใส่บาตร เมื่อมีความเครียดในชีวิตเนื่องจากต้องการที่พึ่งที่ยึดเหนี่ยวจิตใจโดยเชื่อว่าผลบุญที่เกิดจากการทำความดีจะช่วยทำให้มีชีวิตที่ดีขึ้นซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ ลิฟวิงส์ตัน คิมเบอร์ลี คัมมิงส์และอาร์มี (Livingston, Kimberly, Cummings, & Arme, 2009) ที่พบว่าการภาวนาและการทำสมาธิทำให้บุคคลสามารถเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงในแต่ละช่วงวัย และทำให้ผ่านสถานการณ์และจัดการกับการเปลี่ยนแปลงนั้นได้ แต่การสวดมนต์และทำสมาธิในการดำเนินชีวิตประจำวันยังปฏิบัติกันอยู่ ครั้ง อาจเป็นอิทธิพลจากกลุ่มเพื่อนเพราะวัยรุ่นส่วนใหญ่จะยังไม่เข้าใจถึงเหตุผลของการปฏิบัติและมีข้อสงสัยหากครอบครัวไม่สามารถอธิบายให้เข้าใจก็จะทำให้วัยรุ่นไม่มีการปฏิบัติหรือปฏิบัติน้อยลงได้

ความต้องการด้านจิตวิญญาณในการดำเนินชีวิตอย่างมีเป้าหมาย สนับสนุนทฤษฎีพัฒนาการของอีริกสัน (Erikson, 1968) ที่ระบุว่าวัยรุ่นในช่วงอายุ 12-18 ปี มีพัฒนาการอยู่ในขั้นที่ 5 ความเป็นอัตลักษณ์กับความสับสนในบทบาท (Identity vs. Role confusion) วัยรุ่นต้องการแสวงหาอัตลักษณ์ของตนเอง (Self identity) ซึ่งได้รับพื้นฐานจากการอบรมของพ่อแม่ ความรู้สึกไว้วางใจ ความมั่นใจในตนเองและสร้างความเป็นตนเอง จะทำให้ความรู้สึกสับสนในบทบาทของตนเองลดลง นอกจากนี้ความเข้าใจในตนเองจะช่วยวัยรุ่นเกิดความเข้าใจในปัญหาต่างๆ และช่วยในการตัดสินใจ กำหนด

เป้าหมายในชีวิตและวางแผนเกี่ยวกับอนาคต เช่น การศึกษาต่อ การประกอบอาชีพ การเลือกคู่ครอง

ความต้องการด้านจิตวิญญาณในการมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลใกล้ชิดและเพื่อนสนิท วัยรุ่นต้องการได้รับความรัก ความเอาใจใส่ความอบอุ่น การให้อภัยจากครอบครัว ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีพัฒนาการของอีริกสัน (Erikson, 1968) ที่กล่าวว่าความต้องการได้รับความรักเป็นความต้องการขั้นพื้นฐานที่สำคัญของมนุษย์ หากบุคคลใดได้รับความรัก จะทำให้มีความมั่นคงในอารมณ์ และพัฒนาเป็นความไว้วางใจต่อผู้อื่น ซึ่งความไว้วางใจ (Trust) เป็นองค์ประกอบพื้นฐานที่สุดสำหรับการพัฒนาบุคลิกภาพที่ดี และสอดคล้องกับงานวิจัยอื่นๆ ที่พบว่า การได้รับการดูแลเอาใจใส่จากครอบครัวจะช่วยป้องกันไม่ให้อายุรุ่นมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร (Haglund & Fehring, 2010; Roojanavech, 2012; Ahmadi et al, 2013; Dessie, Berhane, & Worku, 2014) นอกจากนี้ยังพบว่าเพื่อนสนิทมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการละเว้นการมีเพศสัมพันธ์ก่อนสมรสเช่นกัน (ระวีวรรณ ดนัยดุขฎี, 2547)

ในมิติของจิตวิญญาณความเชื่อทางศาสนา เรื่องกฎแห่งกรรม มีอิทธิพลในการดำเนินชีวิตประจำวัน การกำหนดคุณค่า ความเชื่อความศรัทธา ในสังคมไทยจึงมีความเชื่อตามหลักศาสนาพุทธในเรื่อง กฎแห่งกรรม (Law of karma) ที่บุคคลกระทำสิ่งใดไว้จะต้องได้รับผลของการกระทำทั้งในขณะที่ยังมีชีวิตหรือชีวิตหลังการตาย (Chamrathirong et al, 2010) ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของปิ่นหทัย ศุภเมธาพรและคณะ (Supametapom, Stern, Rodcumdee, & Chaiyawat, 2010) ที่กล่าวว่าหลักคำสอนของพุทธศาสนาทำให้หญิงไทยมีความเชื่อและค่านิยมในการทำความดี โดยเฉพาะความกตัญญูต่อผู้มีพระคุณและต่อครอบครัว ลูกที่ดีจะต้องละเว้นการมีเพศสัมพันธ์ก่อนเวลาและเชื่อฟัง

สิ่งที่ครอบครัวได้สอน ความเชื่อนี้ส่วนหนึ่งมาจากข้อปฏิบัติเกี่ยวกับศีลห้า โดยในศีลข้อที่สามคือการประพฤติผิดในกามนั้นอาจตีความหมายถึงการที่บุคคลมีพฤติกรรมทางเพศที่ไม่เหมาะสมในวัยเรียน ซึ่งวัยรุ่นรับรู้ว่าการมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียนเป็นการทำผิดศีล จึงหลีกเลี่ยงที่จะไม่มีพฤติกรรมนั้น การเชื่อมโยงการปฏิบัติทางศาสนาเช่น การไปวัดเพื่อทำบุญ ตักบาตรแด่พระสงฆ์ ทำทาน การสวดมนต์ ทำให้อารมณ์เย็นและมีสติซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของภาณี วงษ์เอกและคณะ (2558) ได้ศึกษาอานิสงส์ของการสวดมนต์ข้ามปีในประชากรสามกลุ่มวัยพบว่า การสวดมนต์ทำให้สบายใจ เป็นสิ่งยึดเหนี่ยวจิตใจและนำมาสู่การมีสติ พัฒนาจิตทำให้เกิดสมาธิและปัญญา ความเชื่อทางด้านศาสนา การปฏิบัติตามคำสอนทางด้านศาสนามีส่วนในการพัฒนาทางด้านจิตวิญญาณโดยเฉพาะในวัยรุ่นซึ่งเป็นวัยที่ค้นหาความเป็นเอกลักษณ์ของตนเอง (Self identity) โดยพัฒนาจากการที่มีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่นโดยเฉพาะในกลุ่มเพื่อนทำให้วัยรุ่นมักพึ่งพิงเพื่อน มีการเลียนแบบพฤติกรรมตามอย่างเพื่อน การที่ยังไม่มีความมั่นคงทางด้านจิตวิญญาณ จึงทำให้วัยรุ่นมีพฤติกรรมเสี่ยงตามมาได้ (Bussing, Foller-Mancini, Gidley, & Heusser, 2010) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั้งสองส่วนสะท้อนให้เห็นว่าการที่วัยรุ่นมีระดับจิตวิญญาณในระดับปานกลางถึงต่ำเป็นสิ่งที่ควรตระหนัก ดังนั้นครอบครัว โรงเรียน ครู เพื่อน รวมทั้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีการตอบสนองความต้องการด้านจิตวิญญาณให้กับวัยรุ่น ซึ่งจะส่งเสริมให้มีการพัฒนาจิตวิญญาณในระดับที่สูงขึ้น สามารถป้องกันตนเองจากการมีเพศสัมพันธ์ก่อนสมรสและพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมอื่นๆ ได้

ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

จากผลการวิจัยพบว่าระดับจิตวิญญาณอยู่ในระดับปานกลางวัยรุ่นส่วนน้อยมีการสวดมนต์ ทำสมาธิและรักษาศีลห้าในการดำเนินชีวิตประจำวัน ดังนั้นพยาบาลเวชปฏิบัติชุมชนควรมีส่วนร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ครอบครัว โรงเรียนและชุมชน ในการจัดกิจกรรมในการส่งเสริมการพัฒนาทางด้านจิตวิญญาณให้กับเด็กนักเรียนทั้งที่โรงเรียนและบ้าน โดยผู้บริหารโรงเรียนควรมีการกำหนดเป็นนโยบายในการจัดกิจกรรมค่ายธรรมะให้กับนักเรียนทุกคนอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง รวมทั้งการเข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนาอย่างสม่ำเสมอ การจัดกิจกรรมโดยศิษย์เก่าที่ประสบความสำเร็จในการดำเนินชีวิต จะทำให้วัยรุ่นมีต้นแบบและแนวทางในการดำเนินชีวิตอย่างมีเป้าหมายได้ นอกจากนี้ครอบครัวควรมีการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม ค่านิยม และทัศนคติที่ดีงามแก่บุตรในการเรียนรู้เรื่องเพศ ซึ่งอาจส่งผลต่อพฤติกรรมการป้องกันการมีเพศสัมพันธ์ก่อนสมรสได้

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบพระคุณมูลนิธิหม่อมเจ้าหญิงมณฑการพยมลาศน์ของสมาคมพยาบาลแห่งประเทศไทย และมหาวิทยาลัยคริสเตียน ที่สนับสนุนทุนส่งเสริมการวิจัยในครั้งนี้ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พันเอกหญิง ดร. นงพิมล นิมิตรอนันท์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ศากุล ช่างไม้ ที่ได้กรุณาช่วยเหลือแก้ไขข้อบกพร่องทำให้งานวิจัยมีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น รวมทั้งนักเรียนผู้ให้ข้อมูลที่ให้ความร่วมมือจนทำให้การวิจัยครั้งนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

เอกสารอ้างอิง

- กุลธิดา เกตุแก้ว อัคริยา ปทุมวันและชินฤดี คงศักดิ์
ตระกูล. (2557). ความต้องการและการได้รับการ
การตอบสนองตามความต้องการตามการ
รับรู้ของวัยรุ่นโรคเริมขณะรับการรักษาใน
โรงพยาบาลในปีแรกภายหลังได้รับการ
วินิจฉัย. *วารสารโรคเริม*, 34(2), 56-67.
- เบญจวรรณ เอี่ยมบุ. (2554). *ปัจจัยที่สัมพันธ์กับ
พฤติกรรมที่นำไปสู่การมีเพศสัมพันธ์ของ
นักเรียนมัธยมต้น โรงเรียนขยายโอกาส
จังหวัดนครปฐม*. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศา-
ศาสตรมหาบัณฑิต สาขาเอกศษศึกษาและ
พฤติกรรมศาสตร์, บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหิดล.
- บุญฤทธิ์ สุจริตน์. (2557). *การตั้งครรภ์วัยรุ่น
นโยบาย แนวทางการดำเนินงาน ติดตาม
ประเมินผล นนทบุรี*: กรมอนามัย กระทรวง
สาธารณสุข.
- บุบผา ขอบใช้. (2536). *ความต้องการด้านจิต
วิญญาณของผู้สูงอายุที่ป่วยด้วยโรคเริม*.
วิทยานิพนธ์ปริญญาพยาบาลศาสตรมหา-
บัณฑิต สาขาวิชาการพยาบาลผู้ใหญ่,
คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ภาณี วงษ์เอก รศรินทร์ เกรย์ ณัฐจิรา ทองเจริญพงศ์
และเจตพล แสงกล้า. (2558). *ประชากร
สามกลุ่มวัยได้อะไรจากกรรสวนมนต์*.
นครปฐม: สถาบันวิจัยประชากรและสังคม
มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ระวีวรรณ ดนัยคุชฎีกุล. (2547). *ปัจจัยที่มีความ
สัมพันธ์กับการละเว้นการมีเพศสัมพันธ์ของ
วัยรุ่นหญิงตอนปลายในเขตกรุงเทพมหานคร*.
วิทยานิพนธ์วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศา
ศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเพศศาสตร์,
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ระนิดา น้อยมนตรี. (2547). *จิตวิญญาณและความ
ต้องการด้านจิตวิญญาณตามประสบการณ์
ของผู้ติดเชื้อ*. วิทยานิพนธ์ปริญญาพยาบาล-
ศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพยาบาล
ผู้ใหญ่, คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.
- สังจา ทาโต . (2550). การมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอัน
ควรของวัยรุ่นไทย. *วารสารพยาบาลศาสตร์
มหาวิทยาลัยนเรศวร*, 1(2),19-30.
- สิตารัตน์ สมัครสมาน. (2550). *ความต้องการด้านจิต
วิญญาณของผู้ป่วยระยะสุดท้าย*. วิทยานิพนธ์
ปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการพยาบาลผู้ใหญ่, คณะพยาบาล-
ศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สำนักอนามัยเจริญพันธ์.(2558). *ข้อมูลหญิงคลอด
อายุ 15-19 ปี พ. ศ. 2557*. กรมอนามัย
กระทรวงสาธารณสุข นนทบุรี.
- สุนิตย์ สร้างศรีวงศ์. (2549). *เพศศึกษา การคุม
กำเนิด และการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น*. *วารสาร
แพทย์เขต 6-7*, 25(1), 107-15.
- สำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความ
มั่นคงของมนุษย์. (2556). *รายงานการ
วิเคราะห์สถานการณ์สังคม*. โครงการพัฒนา
ระบบข้อมูลสารสนเทศในรูปแบบที่ทางสังคม.
- Ahmadi, K., Khodadadi Sangdeh, J.,
Aminimanesh, S., Mollazamani, A.,
Khanzade. (2013). The role of parental
monitoring and affiliation with deviant
peers in adolescents' sexual risk
taking: toward an interactional model.
*International Journal High Risk
Behavior Addict*, 2(1), 22-27.
- Ampunsiriratana, A., Triamchaisri. S.,
Nontasom, T., & Chuaprapaisilp, A.
(2005). A Palliated-Suffering Model for

- HIV-infected patients: A combination of the foundations of mindfulness meditation and Watson's Caring. *Thai Journal Nursing Research*, 9(4), 268-280.
- Bussing, A., Foller-Mancini, A., Gidley, J., & Heusser, P. (2010). Aspects of spirituality in adolescents. *International Journal of Children's Spirituality*, 15(1), 25-44.
- Chamrathirong, A., et al. (2010). Spirituality within the family and the prevention of health risk behavior among adolescents in Bangkok, Thailand. *Social Science & Medicine*, 71, 1855-1863.
- Dessie, Y., Berhane, Y., Worku, A. (2014). High parental monitoring prevents adolescents from engaging in risky sexual practices in Harar, Ethiopia. *Global Health Action*, 12(7), 1-8.
- Doswell, W. M., Kouyate, M., & Taylor, J. (2003). The role of spirituality in preventing early sexual behavior. *American Journal of Health Studies*, 18(4), 195-202
- Erikson, E. (1968). *Identity: Youth and crisis*. New York: W. W. Norton.
- Fowler, J. (1981). *Stages of faith: The psychology of human development and the quest for meaning*. New York: Harper Collins.
- Haglund, K. A., & Fehring, R. J. (2010). The association of religiosity, sexual education, and parental factors with risky sexual behaviors among adolescents and young adults. *Journal of Religion and Health*, 49, 460-472. doi: 10.1007/s10943-009-9267-5
- Hodge, D. R. & Horvath, V. E. (2011). Spiritual needs in the health care settings: A qualitative meta-synthesis of clients' perspectives. *Social Work*, 56(4), 306-316.
- Hurlok, Elizabeth, R. (2009). Adolescent development. Retrieved Aug 13, 2015, from <http://library.du.ac.in/xmlui/handle/1/8110>
- Kang, P.P., & Romo, L.F. (2010). The role of religious involvement on depression, risky behavior, and academic performance among Korean American adolescents. *Journal of Adolescent*, 1-12.
- Kirby, D. (2002). Antecedents of adolescent initiation of sex, contraceptive use and pregnancy. *American Journal of Health Behavior*, 26, 473-485.
- Livingston, K. A., & Cummings, A. L. (2009). Spirituality and young women in transition: A preliminary investigation. *Counseling and Values*, 53(3), 224-235.
- McCree, D., Wingood, G., DiClemente, R., Davies, S., & Harrington, K. (2003). Religiosity and risky sexual behavior in African-American adolescent females. *The Journal of Adolescent Health*, 33, 2-8.

- Rew, L., & Wong, Y.L. (2006). A systemic review of associations among religiosity/spirituality and adolescent health attitudes and behaviors. *Journal of Adolescent Health, 38*, 433-442.
- Roojanavech, S. (2012). Spirituality and Early Initiation Among Thai Adolescent. Doctoral dissertation, Azusa Pacific University, California, USA.
- Seeger, M. (2005). How long is a lifetime? Buddhadasa's and Phra Payutto's interpretations of paticcasamuppada in comparison. *Buddhist Studies Review, 22*(2), 107-13. Retrieved from ATLA Religion Database with ATLASerials database.
- Sneed, C. (2009). Sexual risk behavior among early initiators of sexual intercourse. *AIDS Care, 21*(11), 1395-1400.
- Spurr, S., Berry, L., & Walker, K. (2013). The meanings of older adolescents attach to spirituality. *Journal for Specialists in Pediatric Nursing, 18*, 221-232.
- Supametaporn, P., Stern, P.N., Rodcumdee, B., & Chaiyawat, W. (2010). Waiting for the right time: How and why young Thai women manage to avoid heterosexual intercourse. *Health Care for Women International, 31*, 737-754.
- Thoresen, C.E. & Harris, A.H. (2002). Spirituality and health: What's the evidence and what's needed? *Annals of Behavioral Medicine, 24*(1), 3-13.
- World Health Organization, Maternal, newborn, child, and adolescent health, adolescent pregnancy,(2015) Retrieved Dec 27, 2015, from http://www.int/maternal_child_adolescent/topics/maternal/adolescent_pregnancy/en/